

Vantandi moralur orsök til kreppuna

Í donskum politikki hava tey í nógv ár róst sær av frælsinum í danska ríkinum - at Føroyar og Grønland í veruleikanum hava havt sjálvstýri. Trupulleikin er nú tann, at eftirlitið við hesum »sjálvstýri« hefur verið so út av lagi vánaligt, at danska stjórnin nú bráðliga sær, at Føroyar faktiskt eru farnar fallit.

- Her í Føroyum verður so nógv tosað um, at vit ikki skulu hyggja í bakspeglid. Sjálvandi skulu vit tað - soleiðis fungerar rættarskipanin. Ein brotsgerð verður ikki viðgjörd, fyrr enn hon er framd.

Seinni partur:

Sjálvr er Karl sjálvstýrismaður og loysingarmaður - tað hevur hann altíð verið, sigur hann. Men hann hevur stóra virðing fyri donum. - Um føroyingar trúgva, at danir ganga og skamma føroyingar út, so mistaka teir seg. - Bestu vinir, sum føroyingurin hevur, er danin.

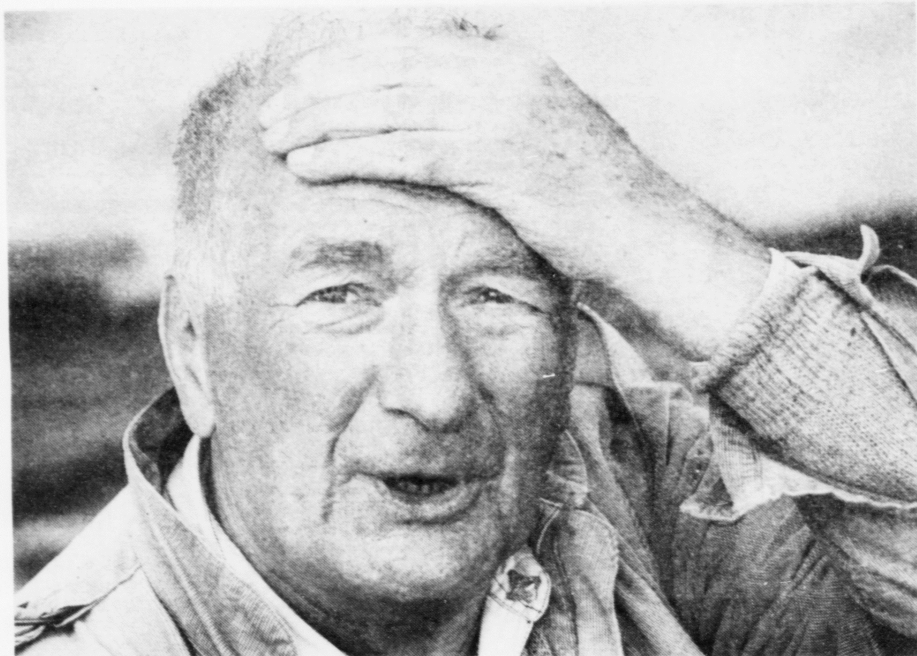
Hann filist á, at summir føroyingar hava so góðan hug at fjeppast upp í øðrum, eitt nú norðmonnum. Hann heldur, at vit eiga at fegnast um, at vit sluppu undan Noreg í 1814. Vit eiga at siggja danir sum okkara sonnu vinir - og tað besta vit kunnu gera móti okkara sonnu vinum, er at vit kunnu standa á egnum beinum og klára okkum sjálv, gerast vaksin. Og tað kostar at vera vaksin.

Danski staturin hevur útviklað seg til at vera triggur partar: Staturin Danmark, staturin Føroyar og staturin Grønland. Men eitt slíkt samstarv eigur at vera millum javnsettar tjóðir - og javnsett kunnu vit ikki verða, um ein parturin er blóðfátækur og annar ríkur.

Kortini á borðið

Tað besta føroyingar kunnu gera, er at leggja kortini á borðið. Hetta kann gerast við at vit leggja eina ætlanum um, hvussu samfelagið kann koma uppafur á føtur.

Karl heldur, at størsta falliterklæring eitt stýri kann geva, er at vísa landsmonnum burtur í onnur lond at liva av arbeiðsloysisstuðli. - Eg eri eisini skuffaður av føroysku fakfeløgnum. Tey skilja ikki hvørjir verulig figgindamir eru. Tey kjakast um smálutir. Tey finna seg í, at vaskikonur á Landssjúkrahúsnum verða spardar. Kannað verður ikki hvar, ið tær størstu sparingarnar kundu verið

gjörðar.

Hann heldur, at tíðin er komin til at gera eina kollvelting í Føroyum. Føroyski verkamaðurin eigur at vísa, hvør veruliga er nakað verður í samfelagnum - hvør ið skal ráða.

Elga nógv vírd

- Men hvat kann gerast - nú verður tosað um vantandi kapital og fiskurin er eisini farin at ganga undan?

- Her er framvegis at sindur av fiski, føroyingar eru bestu fiskimenn í verðini, vit hava ein stórán, góðan skipafloata. Føroyar eru so ómetaliga nógv ríkarí nú, enn tær vóru bara fyrri 20 - 30 ár-um síðani. Hygg bara: Øll hesi húsin, vinnubýgningar, smíðjur, vegir og tunlar, havnir og skip og bátar. Alt hetta er ríkið, men tað er bara nakað vert, um

tað verður brúkt. Her krevst vilji - hugskot at finna uppá.

Mugu hava solidariskar bankar

Tað ber til at seta virki í gongd. Tað eru virkisleidarar her, ið hava samband við russar. Teir kunnu fáa allan tann fisk teir vilja úr Russlandi. Men bankarnir vilja ikki geva teimum kapital.

Skal nakað fáast burtur úr hesum, so krevur tað, at vit hava eina bankaskipan, sum er solidarisk við samfelagið og ikki sum her, har bankarnir siga, at um eingir pengar eru at tjena her í Føroyum, so fara teir útanlands. Í gomlum døgum hevði hetta verið kall-að ein grov klonalskipan.

Gera eina ætlan

Karl Nolsøe heldur ikki, at

oyskt samfelag er eisini ein verdugur partari hjá Danmark at hava.

Havnin mergsygur

Karl heldur tað verða syndarligt at siggja, hvussu arbeiðsloysið nívir fólk. Hann sigur eisini, at tað er bert ein stór kommuna, sum klárar seg og hevur eitt skattaprosent upp á 15 - Havnar kommuna, meðan hinar stórru kommunur hava eitt skattaprosent upp á 20 - 25. Hetta vísir, sigur hann, at Havnin mergsygur hinar kommunurnar. Her sita tey vælløntu í almennum stovrum, sum vit saktans kundu verið fyri úttan.

Vit hava eina lands-umsiting, sum kostar einar 160 milliónir krónur. Hetta

allir fólkatingsmenn munnu verða sannførdur um, at teir hava gjørt nakað fyri at hjálpa Føroyum. Hann helt tað vera serliga rørandi at hoyra fyrrverandi borgmeistarán í Esbjerg og innanríkisráðharrán, Henning Rasmussen, tá lánið var viðgjørt í fólkatinginum. Onkrir føroyingar, sum vóru har, turkaðu tárini úr eygunum. Hann tosaði um, at tú stillar ikki spurningar, tá túir nærmastu skyldmenn eru í neyð, men tá roynir tú at hjálpa. Men tá var tað ein føroyingur, Óli Breckmann, ið ikki kendi orðið »fólkaskikkur«, sigur Karl. Hann stóð og legði danir undir líkt og ólíkt og segði at teir skyldu okkum hetta og hatta. - Tað er lítið skilgott av einum føroyskum fólkatingsmanni at bera seg soleiðis at. - Heldur átti hann at gjørt sær greitt, hvussu stóra vælvild vit eiga millum heilt almindilg fólk í Danmark - duga vit at brúka hesa vælvild, so kunnu vit saktans klára hesa kreppuna.

Moralur og reidilighelt

At enda sigur Karl, at føroyskur politikkur hevur verið katastrofalur. - Nú verður so nógv tosað um, at vit ikki skulu hyggja í bakspeglid. Sjálvandi skulu vit tað - soleiðis fungerar rættarskipanin. Ein brotsgerð verður ikki viðgjörd, fyrr enn hon er framd. - Størsta orsøkin til føroysku kreppuni er vantandi moralur, tað eiga vit at gera okkum greitt.

- Endurreisnin av føroyska samfelagnum má vera grundað á reidilighelt! - Ganska almindiliga reidilighelt og ganska almindilgan moral.

Føroya fólk - lítið á tykkum sjálv - tit vita hvat, ið rætt er.

kundu vit helst klára við eina útreiðslu upp á eina 20 - 30 milliónir. Vit eiga at taka støðu til, hvørjar av hesum stovnum vit kunnu vera fyri úttan.

Atli og Heygadrangur

Karl heldur ikki, at danska stjórnin hevur nakra greiða ætlan um, hvat kann gerast við Føroyar. Hann heldur eisini, at hetta er veikasta stjórn, sum Danmark hevur havt síðani seinna heimsbardaga. Stjórnin hongur upp á ein mann - fyrrverandi lögmann Atla Dam. Karl heldur tað verða löggið, at stjórnin ikki hevur so frægan moral, at hon sigur, at vit kunnu ikki verða heft at einum manni, sum er upp í Heygadrangssakini, fyrr enn tann sakin er avgjörd.

Óli dugir ikki fólkasið

Viðari sigur hann, at flest

Eitt sjálvbjargið før-